

Sygn. akt III Ca 1992/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Renata Krzysteczko

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 maja 2014 r. w Gliwicach

sprawy z powództwa I. D.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 16 października 2013 r., sygn. akt I C 733/12

1 oddala apelację;

2 zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 300 zł (trzysta złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Tatarczyk

Sygn. akt III Ca 1992/13

UZASADNIENIE

Powódka I. D. żądała zasądzenia na jej rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 8.161,26 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 12 2009r. oraz zwrotu kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdziła, że w wyniku kolizji drogowej w dniu 23 10 2009r. został uszkodzony należący do niej samochód marki M. (...) nr rej. (...). Sprawca wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym zakładzie ubezpieczeń, który wypłacił tylko część należnego jej odszkodowania i dochodzi ona jego pozostałej części.

Pozwana (...) Spółka Akcyjna

w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu. Podnosiła, że wypłacone odszkodowanie w pełni skompensowało szkodę powstałą w majątku powódki.

Sąd Rejonowy w Raciborzu w wyroku z dnia 16 10 2013r. zasądził na rzecz powódki od pozwanej kwotę 7.703,39 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 9 12 2009r., oddalił powództwo w pozostałym zakresie i orzekł o kosztach procesu.

Wskazał, że na zasądzoną kwotę 7.703,39 zł składają się kwoty: 7.459,39 zł z tytułu odszkodowania stanowiącego różnicę pomiędzy kwotą należną w wysokości 11.786,40 zł a już wypłaconą przez pozwaną w wysokości 4.327,01 zł oraz 244 zł tytułem wynagrodzenia rzeczoznawcy. W ustalonym stanie faktycznym, w motywach orzeczenia przywołał regulacje: art. 805 § 1 i 2 k.c., art. 817 § 1 i 2 k.c., art. 822 § 1 k.c., art. 363 k.c. oraz poglądy prawne wyrażone przez Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 12 10 2001r. (III CZP 57/01), z dnia 28 05 2004r. (III CZP 24/04). Stwierdził, iż pozwana nie kwestionowała swej odpowiedzialności za skutki przedmiotowego wypadku drogowego. Sporna pozostawała wysokość odszkodowania. Wskazał, że oparł się na opinii biegłego ustalającej wysokość kosztów naprawy samochodu na kwotę 11.786,40 zł – z uwzględnieniem kosztów zakupu oryginalnych części (gdyż powódka nie ma obowiązku stosowania zamienników części oryginalnych) oraz z uwzględnieniem średniej ceny za robociznogodzinę w wysokości 90 zł. Nadto, uznając że poniesienie przez powódkę kwoty 244 zł tytułem wynagrodzenia rzeczoznawcy było uzasadnione i pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym z zaistnieniem kolizji drogowej, uwzględnił roszczenie i w tym zakresie. O odsetkach orzekł posilkując się regulacją art. 817 § 1 i 2 k.p.c. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., uznając że powódka uległa tylko w nieznaczej części swojego żądania.

Orzeczenie zaskarżyła **pozwana (...) Spółka Akcyjna w W.** w części zasądzającej roszczenie oraz orzekającej o kosztach procesu, która wносиła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez „zastąpienie kwoty 7.703,39 zł kwotą 4.241,66 zł” oraz zasądzenia na jej rzecz od powódki zwrotu kosztów procesu za obie instancje bądź jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego. Zarzuciła orzeczeniu:

a). naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że naprawa 8-letniego na dzień powstania szkody pojazdu powódki powinna nastąpić przy użyciu oryginalnych części zamiennych i że koszt takiej naprawy mieści się w granicach adekwatnego związku przyczynowego ze szkoda,

- art. 354 k.c. poprzez pominięcie obowiązku współdziałania stron przy wykonaniu zobowiązania, „w tym w szczególności powódki jako wierzyciela, który powinien mieć na względzie cel społeczno-gospodarczy prawa podlegającego wykonaniu, w interesie którego nie leży naprawa kilkuletniego już samochodu po cenach najwyższych z możliwych”,

- art. 361 k.c. i art. 363 § 1 k.c. poprzez niewłaściwą ich wykładnię i przyjęcie, że odszkodowanie w wysokości 7.703,39 zł mieści się w granicach normalnego następstwa działania, z którego szkoda wynikła oraz iż kwota ta nie pociąga za sobą nadmiernych dla pozwanej kosztów,

b). naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie tej oceny w sposób całkowicie dowolny, nie dający się pogodzić z zasadami doświadczenia życiowego i porządkiem prawnym; Sąd pierwszej instancji przyjął, że naprawa samochodu powódki dokonana być mogła wyłącznie w oparciu o oryginalne części, według cen z daty sporządzenia wyceny, podczas gdy z opinii powołanego w sprawie biegłego jednoznacznie wynikało, że zastosowanie podczas naprawy pojazdu części oznaczonych symbolem Q o jakości identycznej z jakością części oryginalnych przywraca ich prawidłowy stan techniczny.

Powódka I. D. wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanej zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Odwoławczy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powódki, przyjmując, że mają one źródło w łączących pozwaną ze sprawcą wypadku drogowego umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów

mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów oraz w reżimie odpowiedzialności deliktowej za szkodę.

Kwestionowane w apelacji ustalenia faktyczne została oparte zostały

na informacjach zawartych w opinii biegłego, która odpowiada na zadane mu pytania, a zawarte w niej wnioski są logiczne i mają podstawę w zgromadzonym przez biegłego materiale faktograficznym, wobec czego Sąd Rejonowy uznał ją za wiarygodną a Sąd odwoławczy ocenę te podziela.

Zarzut apelacji odnoszący się podstawy faktycznej orzeczenia w żaden sposób nie neguje sposób sporządzenia przez biegłego opinii lecz przyjętą ostatecznie przez Sąd Rejonowy metodę ustalenia wysokości należnego powódce odszkodowania.

Dlatego w istocie kwestionuje on dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną ustalonego stanu faktycznego (wykładnię norm prawa materialnego) i jako taki nie ma on wpływu na powyższą ocenę

Prawidłowe są także pozostałe ustalenia składające się na podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia, które dotyczą okoliczności bezspornych pomiędzy stronami albo mają podstawę w zebranych w sprawie wiarygodnym materiale dowodowym.

Z tych też względów Sąd odwoławczy ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji przyjął za własne.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest także prawidłowa.

Odpowiedzialność pozwanej za skutki przedmiotowego wypadku drogowego nie była negowana w toku postępowania.

Ma ona źródło w regulacji 415 k.c. w związku z art. 436 § 1 k.c. i postanowieniach umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów zawartych przez pozwaną ze sprawcą wypadku drogowego oraz w regulacji art. 822 § 4 k.c. uprawniającej powódkę do dochodzenia roszczeń bezpośrednio od pozwanego zakładu ubezpieczeń.

Na zasadach ogólnych rodzi ona po stronie pozwanej obowiązek zapłaty powódce odszkodowania za szkody wynikłe na skutek przedmiotowego wypadku drogowego.

Jego zakres wyznacza regulacja art. 361 § 1 k.c. zgodnie z którą pozwana jest zobowiązana do zrekompensowania mu szkody (w rozumieniu art. 361 § 2 k.c.), będącej normalnym następstwem zdarzeń z których ona wynika.

Stosownie do regulacji art. 363 § 1 zd. 1 k.c. przy jej naprawie priorytet ma restytucja naturalna i dla ustalenia wysokości odszkodowania nie ma znaczenia czy naprawa samochodu została rzeczywiście wykonana, ani też jaki był jej rzeczywisty koszt (rzeczą poszkodowanego jest w jaki sposób wykorzysta on przyznane mu odszkodowanie, które może np. zużyć na inne cele).

Zgodnie z kompensacyjnym charakterem roszczeń odszkodowawczych restytucja naturalna ma doprowadzić do przywrócenia stanu technicznego i estetycznego samochodu sprzed wypadku, to zaś nastąpi tylko wtedy, gdy naprawa samochodu zostanie przeprowadzona przy zastosowaniu tego samego rodzaju części jakie były zamontowane w uszkodzonym samochodzie (części oryginalnych, zamienników części oryginalnych, czy też używanych części pozyskanych z innych samochodów), z uwzględnieniem ich stopnia zużycia.

Przeważająca część samochodów poruszających się na polskich drogach to samochody wcześniej nienaprawiane, co rodzi domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), że zamontowane w nich części - w chwili wypadku drogowego - były częściami oryginalnymi, które nie zostało przez pozwaną w toku postępowania skutecznie podważone (np. przez przedstawienie stosownej dokumentacji z oględzin samochodu, o której prawidłowe sporządzenie zakłady ubezpieczeń powinny zadbać bezpośrednio po zgłoszeniu im przez poszkodowanego szkody), które w sprawie zostało

dotatkowo potwierdzone w zeznaniach świadka W. K. (świadek zeznał, że części zamontowane w uszkodzonym samochodzie były częściami oryginalnymi - k-56 akt).

Słusznie apelacja podnosi, iż samochód powódki liczył 8 lat i zamontowane w nim części oryginalne były częściami używanymi.

Uwzględnienie stopnia zużycia części zakwalifikowanych do wymiany

nie może jednak prowadzić do ustalania ich wartości przez automatyczne zmniejszenie ceny części nowych o hipotetyczny stopień ich zużycia wynikający z okresu i sposobu dotychczasowej eksploatacji uszkodzonego samochodu, czy też – jak tego domaga się skarżąca - przyjęcie zamiast nich wartości zamienników, nawet wtedy, gdy były one produkowane przez tego samego producenta co części zamontowane w uszkodzonym samochodzie.

Istota restytucji naturalnej polega bowiem na przywróceniu uszkodzonego samochodu do takiego samego stanu w jakim się on znajdował przed wypadkiem i w przypadku, gdy w samochodzie były zamontowane części oryginalne, wymóg ten będzie spełniony tylko wtedy, gdy zostaną w nim zamontowane części opatrzone logo tej samej firmy, której logo widniało na częściach uszkodzonych

i o takim samym lub zbliżonym stopniu zużycia (logo danego firmy świadczy bowiem o tym, iż firma ta gwarantuje odpowiednią jakość części i jest faktem powszechnie znanym, iż zamontowanie w samochodzie części opatrzonych logo innego producenta ma wpływ na jego wartość rynkową, w zależności od okoliczności może ją zwiększać albo obniżać).

Jej przeprowadzenie w ten sposób musi być jednak realne (możliwe do zrealizowania), co oznacza że tego rodzaju części muszą być dostępne na rynku,

a ich ewentualna niedostępność na rynku nie może rodzić dla poszkodowanego negatywnych konsekwencji w postaci obniżenia należnego mu odszkodowania w wyniku pomniejszenia ceny części nowych o hipotetyczny stopień zużycia uszkodzonych części wynikający z okresu i sposobu dotychczasowej eksploatacji uszkodzonego samochodu, czy też przyjęcie w ich miejsce wartości zamienników części oryginalnych.

Prowadziłoby to bowiem do obciążenia go częścią kosztów restytucji naturalnej, a związany z tym uszczerbek w jego majątku nie zostałby mu skompensowany, chyba że zastosowanie zamienników doprowadziłoby to zwiększenia wartości samochodu – w odniesieniu do jego wartości sprzed wypadku – co jednak wymaga wykazania przez zobowiązanego do naprawienia szkody, czego w niniejszej sprawie nie uczyniono.

Dlatego Sąd Rejonowy ustalając zakres i wysokość szkody prawidłowo oparł się na tej części opinii biegłego, w której ustalono koszty naprawy przedmiotowego samochodu przy uwzględnieniu ceny części nowych oryginalnych, zamiast ustalić ją w oparciu o wyliczenia biegłego przy uwzględnieniu ceny części nowych oryginalnych oraz dostępnych części klasy Q.

Przy uwzględnieniu części nowych oryginalnych koszty naprawy samochodu powódki zgodnie z opinią biegłego wynoszą 11.786,40 zł i w takim zakresie powinny one zostać powódce skompensowane przez pozwaną.

We wskazanych powyżej granicach mieszczą się również uwzględnione przez Sąd pierwszej instancji koszty wynagrodzenia rzeczoznawcy w wysokości 244 zł, które zostały poniesione przez powódkę przed wszczęciem postępowania sądowego.

Dlatego w połączeniu ze wskazanymi powyżej kosztami naprawy samochodu należne powódce od pozwanej odszkodowanie wynosi 12.030,40 zł.

Zostało jej one skompensowane przez pozwaną tylko w części - pozwana przed wszczęciem postępowania wypłaciła odszkodowanie w wysokości 4.327,01 zł i powódce należy się od pozwanej pozostała część odszkodowania w wysokości 7.703,39 zł oraz odsetki ustawowe od dnia następnego po upływie jednego miesiąca od chwili zgłoszenia szkody.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym orzeczeniu i apelacja jest bezzasadna.

Reasumując apelację pozwanej jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 1 pkt 1 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348, z późniejszymi zmianami), biorąc pod uwagę, iż pozwana uległa w całości w tym postępowaniu i powinna zwrócić powódce poniesione przez nią w tym postępowaniu koszty zastępstwa przez fachowego pełnomocnika.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Leszek Dąbek SSO Tomasz Tatarczyk